

Správy za posledné dni k 27.2.2015

Slovensko bude mať v období 2014 - 2020 k dispozícii 15,34 miliárd eur

(26.02.2015; TASR)

Bratislava 26. februára (TASR) - Slovensko bude mať v nasledujúcich rokoch k dispozícii spolu 15,34 miliardy eur z európskych zdrojov. O výslednej sume pre nové programové obdobie na roky 2014 až 2020 informovalo Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku.

Komisia už schválila všetkých sedem operačných programov (OP), ktorých cieľom je rozvoj slovenských regiónov. Dohromady je vyčlenených 13,8 miliardy eur pre slovenských občanov a podniky, priblížil vedúci zastúpenia Andrej Králik. Ďalších 1,54 milióna eur je schválených na Program rozvoja vidieka.

"Investičné programy pomôžu Slovensku vytvoriť pracovné miesta, zlepšia kvalitu života a podporia hospodársky rast," tlmočil Králik očakávania EK.

"Hlavnou prioritou je pomôcť Slovensku lepšie obstáť v medzinárodnej konkurencii, podporiť ekonomiku, ktorá ochraňuje prírodné zdroje, podporuje riešenia vedúce k úsporám energie a efektívne rieši problémy spôsobené zmenou klímy," zhrnul zameranie jednotlivých operačných programov.

Ďalšia časť európskych fondov sa zameria na investície do cestných, železničných a vodných dopravných sietí. Slovenské regióny budú môcť investovať aj do podpory výskumu, inovácií, tiež malých a stredných podnikov. Tieto prostriedky by im mali pomôcť stať sa inovatívnejšími predovšetkým v tých oblastiach, v ktorých má Slovensko komparatívnu výhodu.

"EÚ kladie dôraz hlavne na zvyšovanie kvality života na Slovensku a zabezpečovanie prístupu občanov ku kvalitným verejným službám," doplnil Králik.

Najviac zdrojov - 3,96 miliardy eur je vyčlenených v OP Integrovaná infraštruktúra zameranom na dopravu, informačné a komunikačné technológie. Druhým najobjemnejším je OP Kvalita životného prostredia, ktorý bude z európskych prostriedkov podporený sumou 3,13 miliardy eur.

Operačný program Výskum a inovácie bude pracovať s rozpočtom 2,26 miliardy eur, OP Integrovaný regionálny operačný program s rozpočtom 1,75 miliardy eur, OP Ľudské zdroje má celkovú dotáciu 2,2 miliardy eur a OP Efektívna verejná správa sumu 278 miliónov eur. Balík 159 miliónov eur je určený na posledný z programov s názvom Technická pomoc.

V predošlom programovom období 2007 - 2013 bolo pre Slovensko určených 11,62 miliardy eur. Ku koncu vlaňajšieho roka sa podarilo vyčerpať 63,24 percenta z týchto finančných prostriedkov.

Ľ. JAHNÁTEK: Integrovaný Regionálny operačný program má nové pravidlá

(22.02.2015; TASR)

Bratislava 22. februára (TASR) - Integrovaný Regionálny operačný program (IROP) pre nové programovacie obdobie 2014 až 2020 má v porovnaní s doterajším ROP nové 'pravidlá hry'. "Vzhľadom na to, že Európska komisia (EK) mala výhrady voči doteraz fungujúcemu tzv. dopytovému systému ROP, museli sa pravidlá v novom IROP zmeniť," informoval minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Ľubomír Jahnátek (nominant Smeru-SD).

Zmena je podľa neho veľmi jednoduchá. "Podpory nepôjdu na základe žiadostí jednotlivých uchádzačov, teda obcí alebo podnikateľských subjektov, ale budú musieť byť súčasťou určitej regionálnej integrovanej stratégie. Túto regionálnu územnú stratégiu musia vypracovať vyššie územné celky (VÚC) v spolupráci s krajskými mestami a až po jej odsúhlasení sa budú môcť čerpať prostriedky pre potreby jednotlivých miest a obcí," priblížil.

"Celkom máme v IROP alokovaných 2,122 miliardy eur. Z Európskeho fondu pre rozvoj vidieka je alokovaných z tejto sumy 1,754 miliardy eur, zo štátneho rozpočtu SR bude spolufinancovanie vo výške viac ako 348 miliónov eur. Predpokladá sa takmer 20 miliónov eur spolufinancovanie zo súkromných zdrojov," informoval. Spomínané prostriedky sa budú podľa neho uvoľňovať cez 6 prioritných osí.

Slovensko má od 13. februára 2015 schválené dva kľúčové programy podporované z Európskej únie (EÚ), a to Program rozvoja vidieka (PRV) a IROP. Zastúpenie EK v SR informovalo, že Slovensko bude mať v rámci PRV počas sedemročného obdobia od roku 2014 do roku 2020 k dispozícii takmer 2,1 miliardy eur, a to 1,545 miliardy eur z rozpočtu EÚ a 534 miliónov eur z vnútroštátnych finančných prostriedkov.

Prideľovanie dotácií pre poľnohospodárov

(27.02.2015; Rozhlasová stanica Regina; Žurnál Rádia Regina; 12:00; por. 3/14; Agáta Škublová / Stano Lažo)

Stano Lažo, moderátor:

"Prideľovanie dotácií pre našich poľnohospodárov sa zmenilo, aj pre farmárov v takzvaných znevýhodnených oblastiach. Po novom platí, že farmári s veľkou výmerou pôdy napríklad v podhorských oblastiach dostanú menej peňazí. Niektorí s týmto nesúhlasia. Ministerstvo im radí, aby si straty kompenzovali chovom hospodárskych zvierat. Hovorí, že chce podporovať aktívnych farmárov a nie čiernych pasažierov. Doteraz boli dotácie prideľované na hektár pôdy."

Agáta Škublová, redaktorka:

"Zmeny sa týkajú aj takzvaných znevýhodnených oblastí s ťažko prístupným terénom. Farmári s výmerou pôdy väčšou ako štyristopäťdesiat hektárov dostanú menej ako doteraz. Vysvetľuje Jarmila Dúbravská zo Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory."

Jarmila Dúbravská, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora:

"Od štyristopäťdesiat do deväťsto hektárov už budú mať vlastne znižované výšky platieb. Toto znižovanie postupuje ďalej od deväťsto do tisíc osemsto a nad tisíc osemsto hektárov."

Agáta Škublová:

"Riaditeľa poľnohospodárskeho družstva Strelníky v Banskobystrickom okrese Peter Mikulina hovorí, že to nie je spravodlivé voči podhorským oblastiam."

Peter Mikulina, riaditeľ poľnohospodárskeho družstva Strelníky:

"V prvom rade musíme vyzbierať kamene. Keď vyzbierame kamene, musíme predbehnúť zver, aby sme si oplotili to, čo zasejeme. A toto sú všetko náklady, ktoré možnože v iných oblastiach nie sú také výrazné."

Agáta Škublová:

"Minister pôdohospodárstva Ľubomír Jahnátek však argumentuje, že čím má poľnohospodár väčšiu plochu, tým má aj menšie náklady."

Ľubomír Jahnátek, minister pôdohospodárstva (nominant Smeru-SD):

"Lebo ten traktor poore nie päť hektárov, ale môže poorať päťdesiat hektárov a je to stále tá istá obsluha, stále ten istý človek."

Agáta Škublová:

"Poľnohospodári dúfajú, že túto stratu im dorovnajú vyššie príplatky za chov zvierat. Hovorí Šimon Škoviera, predseda poľnohospodárskeho družstva Hrochoť."

Šimon Škoviera, predseda poľnohospodárskeho družstva Hrochoť:

"Vykompenzujeme si to príplatkami za dojnice a za jalovice ako podľa nového by sme mali dostávať. Takže to nám pomôže."

Agáta Škublová:

"Minister Jahnátek dopĺňa, že predtým farmári dostávali dotáciu na hektár poľnohospodárskej pôdy. Teraz chcú nepriamo prinútiť poľnohospodárov, aby na týchto plochách chovali zvieratá, a tým zvyšovali zamestnanosť v regióne a aj rozvoj vidieka."

Ľubomír Jahnátek:

"My nie sme zástanci toho, aby sa tieto plochy len raz alebo dva razy do roka zmulčovali, a tým pádom mal vystlané a dostal, ja neviem, podporu stodvadsať euro na hektár. Ale pokiaľ máš trvalé trávnaté porasty, musíš chovať."

Agáta Škublová:

"Ministerstvo nevyklučuje, že po roku 2020 Európska únia úplne zruší dotácie na znevýhodnené oblasti."

Dvakrát meraj a raz rež

(25.02.2015; Roľnícke noviny; č. 09, Agrárna samospráva, s. 6; ec)

Nedávno sa v Európskom parlamente prerokovávala možnosť povinného označovania pôvodu mäsa v spracovaných potravinách v rámci krajín EÚ. Podľa Európskej komisie by to však mohlo znamenať zdrazenie potravín až o 50 %, hoci odhady, na ktoré sa odvolávali europoslanci, neboli v tomto smere až také dramatické.

Nemáme problém s tým, aby sme podporili aktivity, ktoré budú smerovať k tomu, aby sa na stoly zákazníkov dostávali kvalitné a zdravé potraviny," povedal predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) Milan Semančík. "Musí to však byť naozaj vyvážené. Pokiaľ by tento krok mal výrazne predražiť výrobu, a celé sledovanie by stálo neúmerne veľa peňazí, potom treba skutočne zvážiť, či je to tá najsprávnejšia cesta. Na bravčovom mäse vidíme, že nákupná cena sa dostala na hranicu 1 eura za kilogram živej hmotnosti, ale výrobné náklady sa pohybujú približne na úrovni 1,35 Eur/kg. Keby sa k tomu

navyše pridávali ďalšie bariéry, pre sektor by to mohlo mať nepríjemné dôsledky. Opakujem ešte raz - podporíme všetko, čo prispeje k čerstvosti, kvalite a k zdravotnej bezchybnosti potravín pre spotrebiteľov." Z hľadiska budúcnosti SPPK upozorňuje nielen na zrušenie mliečnych kvót, ktoré sa stane realitou už čoskoro, ale aj na podobný krok v sektore cukru. V jeho rámci sa síce kvótový režim skončí až neskôr, ale aj v tomto prípade sa môže situácia vyvinúť vo viacerých alternatívach, pričom rozhodovať budú rôzne faktory. "Napokon, ak sa vrátíme do minulosti, na Slovensku sme mali až 10 cukrovarov. Reforma sektora to všetko zmenila. Momentálne máme 2 cukrovary a stanovenú ročnú kvótu zhruba na úrovni 112-tisíc ton cukru, čo nepostačuje ani na pokrytie slovenskej spotreby. Takže aj v tomto prípade považujeme obavy z podobného vývoja, ako v prípade mlieka, za opodstatnené." Na nedávnej tlačovej konferencii predstaviteľa SPPK opätovne pripomenuli, že podľa mienky viacerých jej členov obchodné reťazce tlačia pri slovenských výrobkoch na vyššiu obchodnú maržu. Príčinu objasnil M. Semančík takto: "Obchod to síce nepočúva rád, ale my máme tieto vyjadrenia priamo od dodávateľov. Stále nás upozorňujú, že porovnateľné naše a zahraničné produkty sa na pulkoch objavujú s rozdielnou maržou. A keď je tá v neprospech domácej potraviny, potom je, samozrejme, domáca potravina oveľa ťažšie predajná, a spotrebiteľ siahne po zahraničnom tovare. Spotrebiteľský patriotizmus u nás ešte nie je na takej úrovni ako vo vyspelejších krajinách a odvíja sa aj od nižšej úrovne príjmov našich ľudí." V súvislosti s nedávno vyhodnoteným prieskumom SPPK o plytvaní potravinami v základných školách M. Semančík zdôraznil, že organizátori boli príjemne prekvapení už tým, že sa do tejto aktivity zapojilo 1 253 žiakov zo 42 škôl. Prieskum sa robil v triedach od prvého do deviateho ročníka, pričom k základným zisteniam patrilo, že v najväčšom rozsahu plytvajú potravinami piataci. Najviac sa pritom plytvá potravinami, ktoré sú pripravované v rámci stravovania, najmä s polievkami a s hlavným jedlom. "Musíme pracovať na tom, aby k plytvaniu v takom rozsahu nedochádzalo. V rámci nášho projektu Hovoríme o jedle oslovujeme najmladšiu generáciu. Počas kampane sa snažíme o jedle nielen hovoriť, ale aj pripomínať jeho význam. Aj preto budeme v týchto aktivitách pokračovať, a pokúsime sa hľadať ďalšie zaujímavé spôsoby, pomocou ktorých by si deti túto problematiku osvojili a začali sa podľa toho pri stravovaní správať," uzavrel M. Semančík. (ec)

Potravinová bezpečnosť a sebestačnosť

(25.02.2015; Rolnícke noviny; č. 09, Agrárna samospráva, s. 6; av)

Základnou úlohou slovenského agropotravinárskeho komplexu by mala byť potravinová bezpečnosť a sebestačnosť krajiny aspoň na úrovni, obsiahnutej v Koncepcii rozvoja pôdohospodárstva na roky 2013 - 2020. Povedal to predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) Milan Semančík.

Po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie (EÚ) v roku 2004 nedošlo k očakávanému oživeniu poľnohospodárskej výroby. Do veľkých problémov sa dostala predovšetkým živočíšna produkcia, ktorá začala od roku 2007 z hľadiska podielu na celkových tržbách agrosektora ťahať v porovnaní s rastlinnou produkciou za kratší koniec. Na sektor nepriaznivo vplýval aj rast cien energií a s tým spojené zvyšovanie nákladov na logistiku a distribúciu výrobkov, vrátane ťažkých potravín. "Zmena štruktúry prvovýroby a vysoký podiel potravín z dovozu v ponuke obchodných reťazcov dlhodobo zapríčiňuje záporné bilancie Slovenska v zahraničnom obchode s agropotravinárskymi komoditami," konštatoval Milan Semančík. "Preto sa logicky usilujeme o zvrátenie týchto trendov a o zvyšovanie podielu predaja domácich potravín na vnútornom trhu. Bez toho sa dopredu nepohneme." Obnovená by mala byť produkcia tých komodít, ktoré sa postupne vytratili zo slovenského poľnohospodárstva. Ide predovšetkým o zeleninu, ovocie, ale aj o tie živočíšne výrobky, pri ktorých sme sa dostali hlboko pod hranicu sebestačnosti. Dopytu by sa mala prispôbiť produkcia biopotravín, aby sa na vnútornom trhu realizoval predovšetkým domáci tovar. Takisto treba zintenzívňovať podporu kvality a propagáciu potravín, vyrobených z domácich surovín. "Tento prvok je veľmi dôležitý, pretože predstavuje upevňovanie tradičných väzieb medzi poľnohospodárskou prvovýrobou a potravinárskym priemyslom," zdôraznil M. Semančík. "Tie akoby v ostatnom čase prestali v niektorých výrobných odboroch platiť, keď spracovatelia dovážajú suroviny zo zahraničia, a naše poľnohospodárske produkty zasa smerujú na spracovanie do cudziny." Ako ďalej pripomenul predseda SPPK, na dosiahnutie vyváženejších vzťahov medzi všetkými článkami výrobného - odbytového reťazca budú nevyhnutné aj niektoré legislatívne úpravy. Zákon o neprimeraných podmienkach v obchodných vzťahoch, ktorých predmetom sú potraviny, v aktuálnej podobe nesplnil očakávania. Preto je potrebné uvažovať aj o ďalších krokoch a pripravovať komplexnejšie moderné odbytové koncepcie, ktoré by narušili viaceré zaužívané stereotypy. "Aj v EÚ sa čoraz viac hovorí o postavení obchodných reťazcov na potravinovom trhu, ktoré je také dominantné, že dodávateľom v otázke voľby obchodných partnerov nedáva príliš na výber," uviedol M. Semančík. "Teoreticky si síce môžu vyberať medzi niekoľkými obchodnými systémami, ale tie sa v skutočnosti správajú takmer identicky a využívajú skutočnosť, že ich prostredníctvom sa realizuje rozhodujúca časť potravín. V dôsledku toho môžeme v tejto súvislosti hovoriť o klasickom oligopole, keď kľúčovú časť trhu ovláda niekoľko obchodných reťazcov, ktoré si uvedomujú význam svojho postavenia i váhu svojich rozhodnutí."

Bez inovácií nie je pokrok

(25.02.2015; Roľnícke noviny; č. 09, Titulná strana , s. 1; MALVÍNA GONDOVÁ)

Pripomenuli si deväťdesiat rokov poľnohospodárskeho výskumu

V utorok 17. 2. 2015 sa v kongresovej sále NPPC - VÚŽV Nitra uskutočnilo slávnostné 45. valné zhromaždenie členov Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, konané pri príležitosti 90. výročia vzniku akadémie pôdohospodárskych vied na území bývalého Československa.

NITRA. Hlavným poslaním SAPV je podporovať rozvoj a realizáciu vedeckej, výskumnej a vývojovej činnosti a v spolupráci s vysokými školami, SAV, výskumnými a vývojovými organizáciami, orgánmi štátnej správy a inými vedeckovýskumnými inštitúciami vytvárať podmienky pre vzájomnú súčinnosť a koordináciu v oblasti pôdohospodárskeho výskumu, vývoja a výchovy vedeckých pracovníkov. Terajšia SAPV bola zriadená 1.1.1991 a je jednou z dvoch nástupníckych organizácií Československej akadémie zemедělskej, ktorá bola založená v roku 1924. Predseda SAPV, prof. Štefan Mihina, PhD. pri tejto príležitosti uviedol: "Pripomíname si 90 rokov od ustanovujúcej schôdze Československej akadémie zemедělskej, predchodkyne SAPV. Je to príležitosť vzdať hold všetkým osobnostiam, ktoré akadémii vytvorili a tým, ktorí sa podieľali na jej bohatej a záslužnej činnosti až po súčasnosť." Na slávnostné valné zhromaždenie prijal pozvanie aj minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ľubomír Jahnátek, ktorý ocenil možnosť stretnúť sa s odborníkmi v oblasti poľnohospodárskych vied, s ľuďmi, ktorí dlhodobo formujú slovenské poľnohospodárstvo a vidiek. Vo svojom príhovore sa venoval aj zmenám, ktoré priniesla transformácia slovenskej ekonomiky. Jednou z obetí transformácie je podľa neho aj slovenské poľnohospodárstvo. „Je to oblasť, ktorá najviac utrpela a doteraz najviac cíti nedostatok spoločenského uznania, ktoré by tento sektor právom očakával. Avšak poľnohospodárstvo akceleruje rozvoj vidieka a to, čo prinesie, zostáva doma," uviedol minister Jahnátek. Venoval sa aj nedostatku finančných prostriedkov pre vedu a výskum, nedostatočného finančného aj spoločenského ohodnotenia vedeckých pracovníkov aj vzdialenia sa vedy od praxe. "Každý podnikateľ sa musí venovať inováciám, bez nich to nejde. Musí sa pozerieť, aké prídu nové technológie, čím osloví trh, aby bol uprednostnený pred konkurentmi. Uvádzanie inovácií do praxe je nevyhnutné v súvislosti s ekonomickým rastom a vyrovnávaním sa úrovni rozvinutých členských štátov EÚ. Preto potrebujeme nájsť model, ako spojiť množstvo poznatkov s praxou a zároveň efektívne využiť dostupné finančné prostriedky." Predseda Českej akadémie zemедělských vied, prof. Vilém Podrázský, CSc. vo svojom príhovore upozornil na špecifické postavenie poľnohospodárskeho výskumu, ktorý je vždy úzko prepojený s konkrétnou krajinou a podmienkami v nej, preto sú výsledky málokedy použiteľné v inej krajine. Svetlou výnimkou je tu blízka spolupráca českých a slovenských výskumníkov, ktorá je založená aj na spoločnej histórii.

Prífúknuť bolerázsky žrút kukurice príjme 40 nových ľudí

(26.02.2015; TREND, , s. -; Ivan Haluza)

Bolerázsky výrobca kukuričných škrobov a sladidiel Amylum Slovakia sa už roky chystá na masívnom rozšírení svojich výrobných kapacít z terajších 350 až na 700 tisíc ton kukurice ročne. Aktuálne už ale odtajnil aj to koľko ho to vlastne bude stáť a koľkým ľuďom dá v Bolerázi novú prácu.

Z najnovšieho investičného projektu, ktorý firma posunula slovenským úradom na ochranu životného prostredia, vyplýva, že zdvojnásobenie bolerázskej výroby škrobov a sladidiel bude podnik stáť dohromady 40 miliónov eur. Na nové linky Amylum prijme aj rovnako 40 nových pracovníkov.

Podnik patriaci nadnárodnému koncernu Tate&Lyle pritom už aj dnes spracováva zhruba tretinu celoslovenských úrod kukurice.

Po chystanej 40-miliónovej investícii zhltnú celé dve tretiny všetkej kukurice, čo sa v krajine urodí. V slovenskom potravinárstve tak vznikne nový jednoznačný líder.

Dnes Amylum, so svojimi celoročnými tržbami v objeme presahujúcom dve stovky miliónov eur, stojí plece pri pleci so slovenským dcérskym pivovarom holandského Heinekenu i bratislavskými čokoládovňami amerického Mondelez. Po spomínanej investícii Amylum z najsilnejšieho trojlístka podstatne odskočí.

Zver už narobila na hornej Nitre škody na poliach za 150 000 eur

(26.02.2015; www.sme.sk; Spravodajstvo, 13:29, s. -; Marian Kucman)

Poľnohospodári z prievidského regiónu majú smolu, je tu najviac raticovej zveri.

PRIEVIDZA. Pestovatelia poľnohospodárskych plodín na hornej Nitre sú opäť nešťastní. Polia im navštevujú čriedy jelenej, danielovej a srnčej zveri, ale tiež diviaky. Hľadajú si potravu, pričom prichádzajú z vyšších polôh, kde je väčšie množstvo snehu.

Na poliach už začal monitoring škôd. Poľnohospodári sa obávajú, že s miznúcim snehom sa zver na ich plodinách bude hostiť ešte výdatnejšie.

Chutí jej repka

"Škody na plodinách sú oproti minulosti podstatne vyššie aj v dôsledku úbytku ornej pôdy," povedal riaditeľ Regionálnej poľnohospodárskej a potravinárskej komory v Prievidzi Jozef Fabian.

Vysvetlil, že z celkovej výmery Prievidzského okresu tvorí lesná pôda 55 percent, poľnohospodárska už len 36 percent.

"Tam, kde je útlmová rastlinná výroba, je škôd podstatne menej a zver sa preto postupne presúva do produkčných oblastí, kde je aj pomerne silný lesný porast. S ubúdajúcim snehom očakávame ďalšie intenzívne poškodzovanie porastov," predpovedá Fabian.

Zver najčastejšie požiera ozimnú repku, jačmeň a pšenicu. Vyžiera srdiečka rastlín, takže rastový vrchol rastlín na jar už nevegetuje a hynie. Pestovatelia sa však čoraz častejšie sťažujú aj na ničenie trávnatých a d'atelinotravných porastov.

Podľa Fabiana si poľnohospodári "ochraňujú svoje polia budovaním ohradníkov, ktoré sú pod elektrickým napätím, ale aj strážnou službou a vyhánaním stád do lesov."

Najkritickejšou lokalitou v regióne je oblasť Diviackej Novej Vsi, Nitrianskych Sučian a Lehoty pod Vtáčnikom. Značné škody sú aj v Sebedraží a Cigli.

"Škody máme hlásené aj z handlovskej doliny a dlhodobo sa so zverou trápia aj okolo Nitrianskeho Pravna. Podľa predbežného monitoringu sú už škody na úrovni 150-tisíc eur," zdôraznil Fabian.

Máme najviac zveri

Poľnohospodári spolupracujú s poľovníkmi, no len v rámci možností.

Podľa Fabiana "postavenie poľnohospodára v našom právnom prostredí je v porovnaní s krajinami ako Česko, Maďarsko, Rakúsko alebo Nemecko nezávideniahodné. V súčasnosti prebiehajú rokovania o usmernení ministerstva pôdohospodárstva, ktoré sa budú týkať plánovania, chovu a lovu raticovej zveri a kontroly plnenia plánov."

Zaujímavosťou je, že podľa Národného lesníckeho centra je v okrese Prievidza najväčšie zastúpenie raticovej zveri na Slovensku. Na ďalších miestach sú susediace regióny.

"Poľnohospodár, aby prežil, prikrmuje zver rezkami, silážou alebo senážou, aby sa vysoká zverina zdržovala mimo exponované miesta, inak by napríklad porast repky úplne zlikvidovali. V spoločnosti Poľno Vtáčnik napríklad intenzívne prebiehajú rozhovory s miestnymi poľovnými zväzmi o zabezpečení strážnych služieb na najviac ohrozených miestach ako aj určovaní miest prikrmovania. Poľno Vtáčnik si zabezpečuje aj vlastnú strážnu službu na ochranu úrody," povedal Fabian a doplnil: "Na škody lesnou zverou je agronóm zvyknutý, ale nie tak, aby si nechal zničiť úrodu. Preto aj pripravované usmernenie by malo umožniť zasiahnuť do procesu hospodárenia a plánovania chovu raticovej zveri."

Pečivo začalo zdražovať. Pekári žiadajú vyššie ceny aj pre ďalšie výrobky

(25.02.2015; www.aktuality.sk; Aktuality.sk, 06:00, s. -; Andrea Mačošková, Aktuality.sk)

Ceny základných pekárenských výrobkov môžu ísť hore. Pekárska obec vyjednáva svoje miliónové straty s obchodníkmi. Podľa analytikov sa ceny potravín udržia na uzde minimálne prvý polrok tohto roka.

Dražšie pečivo

Na základe údajov štatistického úradu vyplýva, že v prvom mesiaci tohto roka zdraželi najviac klasické biele rožky, ktoré boli, podľa prepočtu analytického tímu Poštovej banky, o pätinu dražšie ako pred rokom a dostali sa na hranicu šesť centov.

To znamená centové zdraženie. Mohlo by sa zdať, že nejde o nič. V praxi ale aj centový rozdiel ukazuje pri nákupe v ročnom vyúčtovaní niekoľko eurových rozdiel.

Samozrejme, spotrebný kôš každej domácnosti je iný. Ak by si päťčlenná rodina kupovala len 20 dní do mesiaca po päť rožkov, zaplatí pri cene šesť centov ročne 72 eur. Ak by kupovali o cent lacnejšie, ušetrili by ročne až 12 eur.

K tomu si prirátajme niekoľko desiatok eur za zdražovanie ďalších základných pekárenských výrobkov. Podpredseda Slovenského zväzu pekárov, cukrárov a cestovinárov Slavomír Moravčík potvrdzuje, že zdražovanie sa môže dotknúť rožkov, pšenično-ražného chleba, sendviča či vianočky. Základné pečivo, ktoré nájdeme v nákupnom košíku každej domácnosti.

"Jednoznačne, veľkoobchodné ceny pekárenských výrobkov musia ísť hore, pekári musia zvýšiť ceny svojim odberateľom. A to vzhľadom na ekonomické výsledky posledných rokov, lebo neprežijú," hovorí Moravčík. Strata má predstavovať niekoľko miliónovú dieru pre celý pekársky priemysel.

To, že na lacnejší chlieb a pečivo môžeme zabudnúť, odkázali pekári už vlni. A to aj napriek pomerne dobrej úrode. Vzhľadom na neustále dohady s obchodníkmi, pekári najnovšie požiadali Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, aby sa snažil určiť ekonomicky oprávnené náklady pekárenských výrobkov. Podľa neoficiálnych správ, niektoré ceny skutočne nedosahujú náklady, a to je vraj jasný signál nutného zdražovania.

Obchodníci ceny nepustia

Kým pekári tlačia s cenami na obchodníkov, tí môžu svoje ceny smerom k zákazníkovi upravovať opačným smerom cez znižovanie marží. "Nevidím dôvod, prečo by sa ceny pečiva mali zásadne zvyšovať," kritizuje Pavol Konštiak, prezident Zväzu obchodu a cestovného ruchu.

Ceny nechcú sami od seba upravovať pre zákazníkov ani ďalšie obchodné reťazce. Martin Katriak, predseda predstavenstva COOP Jednota hovorí, že v tomto prípade sú závislí od dodávateľov, ceny by najradšej udržali, ale možno práve pod nátlakom napokon budú nútení poľaviť.

Ceny na uzde

"Ceny bude minimálne počas prvého polroka držať na uzde doznievajúci efekt dobrej úrody, ale aj nižšie ceny energií a pohonných látok," opisuje analytička Poštovej banky Jana Glasová, ktorá neočakáva, že ceny potravín zamieria prudko smerom nahor.

Dopad na vývoj cien potravín bude mať naďalej aj ropa, ktorá je síce stále zhruba o 40 percent lacnejšia ako pred rokom, ale za posledný mesiac už jej ceny zamierili smerom nahor a prekročili úroveň 60 dolárov za barel. Naopak, brzdu cenového rastu potravín môže byť pretrvávajúci zákaz dovozu viacerých potravín či komodít z Európskej únie do Ruska, dodáva analytička.

EÚ chce po strate ruského trhu zvýšiť vývoz výrobkov na Ďaleký východ

(25.02.2015; TASR)

Brusel 25. februára (TASR) - Európska únia chce zvýšiť export mliečnych produktov na trhy Ďalekého východu a do niektorých afrických oblastí s cieľom riešiť rastúcu produkciu a zároveň stratu ruského trhu. Povedal to v rozhovore pre agentúru Reuters komisár Európskej únie pre poľnohospodárstvo Phil Hogan.

Podľa Hogana produkcia mlieka v EÚ vzrástla v minulom roku o 5,5 %, pričom v rovnakom období krajiny únie prišli o kľúčový ruský trh. Dôvodom bolo zavedenie embarga na dovoz viacerých potravín zo západných krajín Ruskom. Embargo bolo odvetou za sankcie Západu voči Moskve za anexiu polostrova Krym v marci minulého roka, ako aj za následné kroky Ruska v súvislosti s bojmi na východe Ukrajiny.

Komisár pritom zlepšenie situácie v dohľadnom čase neočakáva. "Čo sa týka ruského trhu, v najbližšom období sa situácia nezlepší," povedal Hogan. Z tohto dôvodu je preto podľa neho dôležité, aby sa EÚ poobzerala po trhoch mimo konfliktných oblastí a mimo regiónov ako Rusko a Ukrajina, kde je šanca získať väčší podiel trhu. "Ako sa ukazuje, ideálnymi regiónmi sú práve Ďaleký východ a niektoré oblasti Afriky. Naše úsilie preto smerujeme do týchto regiónov," dodal Hogan.

Podľa údajov Európskej komisie sa Rusko na celkovom vývoze syrov z EÚ podieľalo 32 % a v prípade vývozu masla to bolo 24 %. Hodnota vývozu mliečnych produktov z EÚ dosiahla v roku 2013 takmer 9,9 miliardy eur, čo z celkovej hodnoty exportu agroproduktov predstavuje 8,2 %.

Európska únia pritom od apríla plánuje zrušiť súčasné mliečne kvóty, čo môže viesť k ďalšiemu rastu produkcie. K prudkému nárastu by však podľa Hogana dôjsť nemalo, nakoľko navýšenie produkcie si vyžaduje rozsiahle investície. Očakáva, že v najbližšom období dôjde k cenovým výkyvom, no v 2. polroku tohto roka by sa ceny mali podľa neho opäť zvýšiť.

EÚ podporí trh s bravčovým mäsom kompenzáciou uskladňovania zásob

(25.02.2015; TASR)

Brusel 25. februára (TASR) - Európska komisia (EK) dnes oznámila, že začína poskytovať podporu pre súkromné skladovanie bravčového mäsa, čo má pomôcť oživiť európsky trh s bravčovým mäsom, na ktorý negatívne vplyva ruské embargo na dovoz vybraných európskych potravín.

Návrh EK na zavedenie podpory pre súkromné skladovanie bravčového mäsa vyvolali členské štáty EÚ a začne platiť už začiatkom marca.

Tento krok prispeje k zmierneniu tlakov na trhu s bravčovým mäsom v EÚ vyplývajúcich z kombinovaného účinku ruských dovozných bariér a zvyšovania produkcie bravčového mäsa v EÚ.

Eurokomisár pre poľnohospodárstvo Phil Hogan v tejto súvislosti upozornil, že ceny bravčového mäsa sú teraz 20 % pod úrovňou päťročného priemeru.

"Verím, že pomoc určená súkromnému skladovaniu je najúčinnjším nástrojom na riešenie zložitej situácie na trhu. Toto opatrenie stiahne značné množstvo výrobkov z trhu, čo by malo mať za následok stabilizáciu trhu a stabilizáciu finančnej situácie poľnohospodárov," uviedol Hogan.

Podľa komisára opatrenie exekutívy EÚ by malo viesť k oživeniu tohto trhu stimuláciou cien. Dodal, že ide o ciele tržové opatrenie v rámci nariadenia o spoločnej organizácii trhov z roku 2013, ktoré umožňuje kompenzácie na časť zásob skladovaných po určité obdobie.

Prísnejšie prebaľovanie

(22.02.2015; Televízna stanica Markíza; Televízne noviny; 19:00; por. 10/26; Soňa Juricová / Mária Chreneková

Petrová)

Mária Chreneková Petrová, moderátorka:

"Pravidlá pri prebaľovaní potravín majú byť prísnejšie. Každý, kto bude chcieť vybaľiť a znovu zabaľiť hoci len jednu rajčinu, musí kontaktovať príslušnú potravinovú a veterinárnu správu."

Soňa Juricová, redaktorka:

"Tento vtíp už asi poznáte."

Ľubomír Jahnátek, minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka:

"Reťazce sa správajú k mäsu ako k malým deťom - keď smrdia, prebaľia ich."

Soňa Juricová:

"Teraz ste sa možno zasmiali. No v čase, keď verejnosťou otriasali škandály s prebaľovaním vajec, či dioxínového mäsa, ľuďom až tak do smiechu nebolo."

Ľubomír Jahnátek:

"Problém prebaľovania potravín je dlhodobý a máme veľké podozrenie, že práve cez prebaľovanie potravín sa dostávajú do obehu potraviny, ktoré už na pultoch obchodov nemajú čo robiť."

Soňa Juricová:

"Na Slovensku je vydaných viac ako tristo licencií na prebaľovanie. Rezort pôdohospodárstva chcel pôvodne všetky tieto licencie podnikateľom odobrať a vydávať ich nanovo. Smernice Európskej únie to však neumožňujú. A tak to vymysleli inak."

Ľubomír Jahnátek:

"Každý, kto bude chcieť prebaľovať potraviny, bude musieť nahlásiť na príslušnú regionálnu veterinárnu správu čas, odkedy dokedy bude prebaľovať, o aký druh potraviny pôjde a v akom množstve."

Soňa Juricová:

"Inšpektori potom budú robiť námatkové kontroly. Okrem toho bude v každej prevádzke povinný i takzvaný odborný garant, čiže osoba, ktorá bude dohliadať na to, že je prebaľovanie v poriadku. Nové pravidlá by sa nemali týkať len mäsa, ale všetkých potravín. V tomto sklade denne urobia tisícky balíčkov rajčín."

Eva Kukurová, PR manažérka firmy:

"Novela zákona o potravinách spôsobí predovšetkým nárast nákladov na strane dodávateľov. To sa s najväčšou pravdepodobnosťou odrazí na zvýšení cien za produkty u konečného spotrebiteľa."

Soňa Juricová:

"Okolo nových pravidiel je ale zatiaľ mnoho otáznikov. Ani samotní podnikatelia nevedia, ako by malo nahlasovanie a prítomnosť odborného garanta v praxi vyzerieť."

Eva Kukurová:

"Zatiaľ si to nevieme predstaviť, ale budeme čakať na usmernenie zo strany ministerstva."

Párky s mäsom dostanú extra nálepku

(21.02.2015; Sme; mut. , Ekonomika , s. 6; ava)

Nebude treba čítať obal, aby ste zistili, či majú párky vyšší obsah mäsa. Napovie to názov.

BRATISLAVA. Aby ste nakúpili hydinové párky, v ktorých je vysoký obsah skutočného mäsa, nevyhnete sa čítaniu drobných písmen na obale. Čoskoro by sa to mohlo uľahčiť. Hydinové párky, ktoré budú obsahovať viac než pätinu mäsa, budú sa môcť pýšiť nálepkou "výberové". Navrhuje to minister pôdohospodárstva Ľubomír Jahnátek (Smer-SD) vo vyhláske o mäsových výrobkoch. Ide o novinku. Návrh vyhlášky o mäsových výrobkoch síce zverejnil už vlni v lete, no o výberových párkoch tam nebolo zmienky. Pribudla až teraz. Nálepku "výberové" môžu dať hydinári a mäsokombináty na párky vtedy, keď na kilo párkov pripadá aspoň dvesto gramov skutočného mäsa a najviac 450 gramov separátu. Ministerstvo návrh prebralo od Únie hydinárov Slovenska, chce ním umožniť, aby si zákazníci mohli nakúpiť kvalitné mäsové výrobky. Nové označovanie bude platiť už onedlho. Vyhláška je momentálne na pripomienkovaní v Bruseli. Európska komisia preveruje napríklad to, či nediskriminuje potraviny z iných členských štátov. Pripomienkovanie trvá do 17. marca, potom môže predpis Jahnátek podpísať a začne platiť. Pôvodne navrhoval Jahnátek regulovať všetky hydinové párky. Navrhol, aby mohli byť párky bez mäsa a separátu v nich mohlo byť najviac 70 percent. Návrh nakoniec stiahol, pretože by bol zbytočný. Reguláciu by totiž spĺňali všetky párky na trhu, keďže zväčša obsahujú 40 až 70 percent separátu. Potravinári kvitujú, že Jahnátek sa nakoniec vybral cestou regulácie len časti párkov, ktoré sa budú môcť volať výberové. Keby určil minimálny obsah mäsa vo všetkých párkoch, diskriminovalo by to slovenských hydinárov. (ava)

Špekáčky nebudú bez mäsa, návrh stiahli

(21.02.2015; Sme; mut. , Ekonomika , s. 6; Adam Valček)

Jahnátek stiahol návrh, aby špekáčky mohli byť len zo separátu

Hydinové špekáčky mohli byť aj bez mäsa, no mali by podobný názov. Boli by lacnejšie než hovädzie. Mäsokombináty sa preto proti návrhu vzopreli.

BRATISLAVA. Keď budete najbližšie nakupovať špekáčky, s istotou v nich budú aspoň dve pätiny hovädzieho alebo bravčového mäsa. Nebude sa totiž meniť predpísaný najmenší obsah mäsa a namiesto mäsa sa preto nebude do špekáčikov dávať hydínový separát, teda zvyšky z kurčiat, ktoré sa po oddelení kvalitného mäsa pretlačia cez mriežku s milimetrovými dierkami. Minister pôdohospodárstva Ľubomír Jahnátek (Smer-SD) stiahol návrh, aby sa mohli špekáčky vyrábať bez mäsa, len s pridaním hydínového separátu. Takýto špekáčik mal dostať v obchode prívlastok "hydínový".

U Babiša si to rozmysleli

Bezmäsové špekáčky navrhol Jahnátek vlani v lete, nápad mu vtedy vnukla Únia hydínárov Slovenska. Združuje asi dvadsať hydínárskych podnikov vrátane najväčšej firmy Hyza zo skupiny Agrofert oligarchu Andreja Babiša. Výrobcovia tradičných špekáčikov z bravčového a hovädzieho mäsa sa proti nápadu vzopreli. "Je nesprávne, keď sa bude môcť špekáčikom nazývať niečo, čo môže byť vyrobené len z hydínového separátu, pričom od názvu si bude zákazník sľubovať čosi iné," vyhlásil vtedy Martin Danielič zo Zväzu spracovateľov mäsa, kde sú aj mäsokombináty Mecom a Tauris. Ministerstvo o hydínových špekáčikoch, ktoré by mohli byť aj bez mäsa, dlho debatovalo so spracovateľmi hydínového aj červeného mäsa, no odpor Mecomu a Taurisu to nezmenilo. "Únia hydínárov Slovenska sa na základe týchto diskusií rozhodla stiahnuť návrh na zaradenie hydínových špekáčikov do vyhlášky," povedal Jahnátekov hovorca Peter Hajnala. Platiť teda budú naďalej terajšie normy, podľa ktorých sa špekáčky smú vyrábať len z bravčového alebo hovädzieho mäsa. Aspoň dve pätiny špekáčika musí tvoriť mäso, mäsokombináty tam nesmú dať žiadny separát. Na kilo špekáčikov musí pripadať aspoň štyristo gramov mäsa. Hydínári sľubovali, že špekáčky bez mäsa robiť nebudú. Nechceli tam dávať ani typický separát, ktorý tvoria nielen zvyšky mäsa, ale aj kosti či chrupavky. Plánovali používať baadrové hydínové mäso. Ide o skutočné mäso bez kostí a chrupaviek, no môžu v ňom byť napríklad zvyšky kože. Vyrába sa napríklad z odrezkov po porciovaní kuracích prs.

Kto by zvíťazil na pulte?

Špekáčky z hydiny by mohli obrať o zisky spracovateľov bravčového a hovädzieho mäsa, ako sú Mecom a Tauris, na úkor hydínárov, zrejme preto sa proti nim búrili. Hydínové aj tradičné špekáčky by totiž mali podobný názov, no predávali by sa za výrazne rozdielne ceny. Napríklad v Česku, kde sa môžu hydínové špekáčky predávať od roku 2003, stojí desať deka okolo ôsmich korún. Tradičné špekáčky z hovädzieho mäsa sú o štyri koruny drahšie. "Skutočne by mohla nastať situácia, že by spotrebiteľia siahli po lacnejšom výrobku s podobným názvom," myslí si analytik obchodu Ľubomír Drahovský. Ale upozornil, že už aj Slováci vnímajú, že cena výrazne ovplyvňuje kvalitu. "Preto si myslím, že problém by to bol najmä v regiónoch s vyššou nezamestnanosťou, tam sa ľudia skutočne orientujú najmä, ak nie výlučne podľa ceny," vraví analytik.

Adam Valček

Mäsokombinát Mecom patrí investičnej skupine Penta, ktorá financuje spoločnosť NAMAV, 45-percentného akcionára spoločnosti Petit Press, ktorá vydáva denník SME.

Návrh a realita Špekáčky

- Možno ich vyrábať len z hovädzieho alebo bravčového mäsa,
- na kilogram špekáčikov musí pripadať najmenej 400 gramov mäsa a najviac 450 gramov tuku,
- Jahnátek navrhoval, aby v kilograme špekáčikov nemuselo byť žiadne mäso,
- podľa návrhu stačilo dať do kila špekáčikov 700 gramov separátu a 300 gramov tuku.

Kladivo na falšovateľov vína: Česi chystajú tvrdé tresty, čo Slováci?

(21.02.2015; www.pluska.sk; , , s. -; Plus JEDEN DEŇ/vm)

Na sudové víno sa pôjde prísnejšie. Česi chcú prijať zákon, podľa ktorého by sudové víno mohli predávať len vinári, teda výrobcovia vína. A to len priamo z vlastnej pivnice. Vo vínotékach by sa sudové víno nemohlo dokonca vôbec predávať. Česi chcú takto zabrániť falšovaniu vína a daňovým únikom.

Čo na to hovorí naše ministerstvo pôdohospodárstva? "U susedov sa zákon ešte len pripravuje. V tomto štádiu sa k tomuto návrhu nevieme vyjadriť," povedala Simona Lucia Horváthová z odboru komunikácie. "Vieme, že ich cieľom je zlikvidovať čierny trh so sudovým vínom," dodala.

"Problémy s kvalitou sudového vína má aj naša krajina," priznala Horváthová. Podľa nej sa u nás v súčasnosti pripravujú zmeny v oblasti výsadby viniča.

V sudoch nie je slovenské víno

"Je to dobrý nápad, ako zabrániť pančovaniu vína," hodnotí český návrh Jaroslava Kaňuchová Pátková,

výkonná riaditeľka Zväzu výrobcov hrozna a vína. "Aj na Slovensku sú veľké problémy s pančovaním sudového vína. Predáva sa pod názvom Slovenské sudové, v skutočnosti však nejde o slovenské víno," vysvetľuje Pátková.

Podľa predstaviteľky zväzu sú však aj iné možnosti, ako zabrániť pančovaniu vína. "Máme predsa kontrolu zo Štátnej veterinárnej a potravinovej správy a kontrolu z Finančnej správy. Tí nech si robia svoju prácu, nech chodia častejšie na kontroly."

Značka je vo fľašiach

České sprísnenie zákonov pre predaj sudového vína sa vôbec nepozdáva našim producentom vína. Prečo? "Každé obmedzenie predaja zo strany štátu spôsobí výrobcovi problémy. Nie som teda za prijatie takéhoto zákona, o akom uvažujú Česi, aj u nás," hovorí Jozef Mikuš, majiteľ slovenského vinárstva.

Ako dodáva, každému musí byť jasné, že ako sudové víno sa nebude predávať Tramín červený, ktorý sa plní do fliaš. "Spotrebiteľ musí vedieť, že to okolo tramínu ani neprešlo. Za malý peniaz nemôžete dostať dobré víno," upozorňuje.

MLIEČNE VÝROBKÝ SA ODRAZILI OD DNA

(16.02.2015; Tovar a predaj; č. 01, produkty, s. 26,27; Veronika Mišíková)

Spotreba mliečnych výrobkov sa po rokoch recesie konečne odrazila od dna a v najbližšom období môžeme očakávať jej rast. Zaujímavosťou je, že kým v regióne strednej a východnej Európy dochádza k oživeniu spotreby mliečnych výrobkov, západná Európa vykazuje opačný trend.

„Z mliečnych výrobkov porastú najviac tvrdé syry, ktoré tvoria až tridsať percent z celkového objemu predaja kategórie syrov. Rast tvrdých syrov na úrovni troch percent zvýši objem predaja v tomto roku na viac ako jedenásť tisíc ton, čo v hodnotovom vyjadrení bude predstavovať 110,7 miliónov eur. Priemerná spotreba všetkých druhov syrov sa tak zvýši na 6,86 kilogramov na osobu za rok," upresňuje Monika Selická z agentúry Euromonitor International.

Kategória mlieka bude tento rok v objeme predaja opäť stagnovať. V spotrebe mlieka Slovensko naďalej zostáva na chvoste Európy. Vďaka miernemu rastu cien a dopytu po drahších produktoch sa však zvýši hodnota predaja o 1 %. Ľudia s intoleranciou laktózy a zdravší životný štýl sa podpíšu pod rast bezlaktózového a čerstvého mlieka, ktoré budú hnacím motorom celej kategórie mliečnych výrobkov. Viac sa bude dariť jogurtom, ktoré očakávajú rast na úrovni 1 % objemu predaja.

Hoci hypermarkety a supermarkety zostanú hlavným miestom nákupu aj v tomto roku, hypermarkety budú naďalej strácať v prospech diskontov. Tie prostredníctvom rozširovania svojho portfólia o slovenské výrobky a vďaka pomeru ceny a kvality odoberajú čoraz viac zákazníkov ostatných predajných formátov. Ako ďalej uvádza Monika Selická: „Očakáva sa, že v tomto roku sa vyostří konkurenčný boj medzi domácimi a zahraničnými

výrobcami. Lacná konkurencia z Poľska, ale aj výrobcovia z ďalších krajín bývalého východného bloku sa budú snažiť pretlačiť na náš trh v dôsledku zákazu vývozu do Ruska. Odpoveďou slovenských výrobcov bude propagácia kvality regionálnych značiek."

Zdroj - Euromonitor International

Očakávané zrušenie kvót na produkciu mlieka - to je téma, ktorá zaujíma nejedného obchodníka i výrobcu. Na katastrofické scenáre sa pripravovať netreba. Na druhej strane, k istým zmenám nepochybne dôjde a je dobré sa im postaviť čelom. „V žiadnom prípade nemožno povedať, že zrušenie mliečnych kvót predstavuje bezvýznamný krok. Naopak, reálne možno očakávať, že na trhu Európskej únie dôjde k nárastu produkcie mlieka, s čím bude spojený tlak na pokles jeho nákupných cien. To môže byť vážnym problémom predovšetkým pre producentov z krajín s nižšími dotačnými podporami poľnohospodárov, kam patrí aj Slovensko. Ich výrobcovia sú totiž vo väčšej miere odkázaní na pokrývanie nákladov cenami a ťažšie znášajú akékoľvek výkyvy na trhu," vysvetľuje Milan Semančík, predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory. Ako ďalej dodáva, komora má informácie, že západná Európa sa pripravuje na zvýšenie produkcie mlieka nad úroveň doterajších kvót s tým, že bude schopná časť tohto nárastu umiestňovať aj na trhoch iných krajín. Žiadne konkrétne opatrenia na eliminovanie prípadných trhových deformácií v mliečnom sektore zatiaľ Európska komisia nepredstavila. Počíta len s monitorovaním trhu a s tým, že ak sa na ňom objavia vážnejšie problémy, potom bude hľadať ich riešenia. Odhadovať ďalší vývoj je v tejto situácii veľmi ťažké. „Teoreticky pripadá do úvahy viac scenárov. Jedným z nich by mohol byť aj zvýšený odbyt mlieka a mliečnych výrobkov na tretích trhoch, čo by znamenalo stabilizáciu situácie vo vnútri Európskej únie, kde by nemuselo dochádzať k tvorbe žiadnych väčších prebytkov. Lenže ruské embargo a neistá doba jeho trvania zatiaľ v tomto smere veľa optimizmu nevzbudzuje, rovnako ako zábery Nového Zélandu, Austrálie, USA či viacerých ďalších krajín presadiť sa ešte viac na svetovom trhu. Tieto štáty rozhodujúcou mierou prispievajú k tomu, že svetová produkcia mlieka rastie rýchlejšie ako jeho spotreba. A to môže znamenať, že mliečne prebytky v EÚ sa budú musieť umiestňovať aj na vnútornom trhu, predovšetkým v ekonomicky slabších krajinách a v štátoch s nižšou dotačnou podporou poľnohospodárov, vrátane Slovenska," konštatuje Milan Semančík. Pokiaľ sa naplnia pesimistickejšie predpovede, potom

možno reálne očakávať, že trh opustia viacerí slovenskí výrobcovia, alebo aspoň obmedzia svoju produkciu, čo by však v konečnom dôsledku takisto znamenalo oslabenie tohto sektora v našej krajine. Slovenskí producenti mlieka už dlhodobo vykazujú stratu z produkcie spôsobenú aj tým, že u nás je cena tohto produktu dlhodobo nižšia oproti starým členským krajinám o tri až päť centov na kilogram.

Veronika Mišíková

ZRUŠENIE KVÓT ZVLÁDNEME

„V apríli budú zrušené mliečne kvóty. Malo sa to stať už dávno. Toto opatrenie je proti princípom trhovej ekonomiky. Po ich zrušení sa nestane nič. Československý mliekarenský priemysel a chovatelia dobytka na mlieko sa vyrovnali s takou významnou zmenou, ako bol vstup do Európskej únie a voľný pohyb tovaru. Nepochybujem o tom, že sa vyrovnajú s oveľa menšou zmenou, akou je zrušenie kvót, ktoré aj tak neplníme na Slovensku ani v Českej republike.“

Oldřich Obermaier, konateľ, Bongrain

TOP VÝROBCOVIA JOGURTOV A MASIEL

Podľa dát spoločnosti Nielsen patria medzi TOP 5 hráčov v kategórii jogurtov* na Slovensku nasledovné firmy: Danone, privátne značky, Rajo, Senoble Central Europe a Zott. Medzi TOP 5 hráčov v kategórii masiel/margarínov/ melange* na Slovensku patria spoločnosti: OSM Lowitz, Palma, privátne značky, Rajo, Unilever Slovensko.

ČÍSLA: 82,7 % obyvateľov Slovenskej republiky jedlo za posledných 12 mesiacov jogurty

20,9 % slovenských domácností používalo za posledných 12 mesiacov len trvanlivé mlieko

55,5 % slovenských domácností za posledných 12 mesiacov používalo najčastejšie polotučné mlieko

Frekvencia pitia jogurtových acidofilných mliek a mliečnych nápojov (v % tých, ktorí ich pili v období 03/2014 - 09/2014)

4-6x týždenne 1,3 %

2 - 3 x týždenne 8,4 %

1 x týždenne 13,9 %

2-3x mesačne 12,4 %

1 x mesačne 6,2 %

Menej ako 1 x mesačne 3,3 %

Neuvedené 0,6 %

Ani raz 52,5 %

1 x denne a viac 1,4 %

Frekvencia konzumácie jogurtov (v % tých, ktorí ich jedli v období 03/2014 - 09/2014)

4-6x týždenne 10,7 %

Neuvedené 1,0 %

Menej ako 1 x mesačne 1,6 %

1 x mesačne 2,8 %

2-3x mesačne 10,6 %

1 x týždenne 18,7 %

2-3x týždenne 29,5 %

Ani raz 17,3 %

1 x denne a viac 7,8 %

Frekvencia použitia čerstvého masla (v % tých, ktorí ho používali v období 03/2014 - 09/2014)

4-6x týždenne 12,4 %

2 - 3 x týždenne 23,4 %

1 x týždenne 9,3 %

2-3x mesačne 5,8 %

1 x mesačne a menej 2,3 %

Neuvedené 0,9 %

1 x denne a viac 18,3 %

Viackrát denne 8,9 %

Ani raz 18,7 %

Potravinársky gigant v Prievidzi prepojí fabriku so školou

(26.02.2015; www.pravda.sk; Profesia, 06:30, s. -; Milan Kráľ Pravda)

Pre potravinársky gigant Nestlé, ktorý má jeden zo svojich závodov v Prievidzi, bude pripravovať odborníkov miestna Stredná odborná škola obchodu a služieb. Sídli v susedstve fabriky a už na jeseň prijme prvých žiakov v novom učebnom odbore pracovník v potravinárstve - výroba trvanlivých potravín.

Spoločnosť Nestlé sa dohodla so školou, že títo žiaci sa budú učiť formou duálneho vzdelávania. Teoretické vedomosti nadobudnú v škole, praktické zase vo fabrike. Doteraz tento učebný odbor v škole nemali. Nestlé je najväčšou potravinovou skupinou na svete.

"Je to pokus, ale aj nevyhnutnosť. Náš sused Nestlé nám avizoval, že sa mu hlásia do zamestnania mladí ľudia, ale nie sú odborne vzdelaní a kvalifikovaní. Nový učebný odbor bude trojročný a žiaci už od prvého ročníka absolvujú odborný výcvik vo výrobných priestoroch Nestlé, kde sa zoznámia so strojmi, surovinami, postupom práce a získajú potrebné zručnosti a vedomosti v oblasti hygieny," predstavil novinku na Strednej odbornej škole obchodu a služieb jej riaditeľ Štefan Gaman.

Odbor je už zaradený do siete učebných odborov a od prvého septembra otvoria prvý ročník. Škola plánuje prijať 12 žiakov, ale v prípade záujmu zo strany zamestnávateľa a žiakov je pripravená vytvoriť aj celú triedu.

Podľa Lenky Ilčíkovej, personálnej manažérky Nestlé Prievidza, až štyri pätiny absolventov musia zamestnávateľia na Slovensku zaškolovať, pretože prichádzajú do praxe nedostatočne odborne pripravení. Nedostatok kvalifikovaných pracovníkov sa potom prejavuje tak, že sa zvyšujú náklady zamestnávateľov, pretože si musia nových pracovníkov zaškoliť, vychovať z nich kvalifikovanú pracovnú silu, čo by malo byť úlohou školy.

"Potrebujeme ľudí, ktorí vedia, čo je to hygiena potravín, čo je výrobná prax, aby mali skúsenosti s potravinami. Veríme, že zo žiakov, ktorí budú navštevovať nový učebný odbor, takýchto zamestnancov získame. Budú k nám chodiť na praktické vyučovanie a to, čo sa naučia v škole, si u nás overia," dodala Lenka Ilčíková.

Štát podobné projekty podporuje

Ministerstvo školstva projekt podporuje, pretože podobné aktivity na Slovensku veľmi chýbajú. František Priesol z ministerstva školstva upozornil, že počet žiakov, ktorí vykonávajú praktické vyučovanie priamo u zamestnávateľa, sa za posledné dva roky znížil. Pred dvoma rokmi to bolo 5,75 percenta zo všetkých stredoškôľakov, teraz je o iba 3,8 percenta.

Na prievidzskom projekte je podľa Priesola dôležité to, že zamestnávateľ nielen predložil svoje požiadavky na absolventa odboru, ale ponúkol aj svoje priestory a výrobné zariadenia. Umožní tak škole, aby vykonávala praktické vyučovanie priamo v podniku. Tým zároveň získava výhodu, že si vychová zamestnanca na svoj obraz a buduje v ňom od začiatku vzťah k tejto práci aj ku konkrétnej firme.

Duálne školstvo nie je vynálezom týchto dní, tento fenomén sa vlastne vracia. V našej krajine sme s ním mali skúsenosti celé desiatky rokov, aj keď v iných spoločensko-ekonomických podmienkach. Fungoval model prepojenia stredného odborného vzdelávania s výrobnými podnikmi, ale to bolo v čase, keď aj školy, aj fabriky boli štátne. Tieto nástroje sa dnes, samozrejme, nedajú použiť.

Branislav Ondruš, štátny tajomník ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, pripomína, že popretfňanie väzieb medzi výrobnými podnikmi a vzdelávacími inštitúciami má teraz fatálne dosahy.

"Ďalšiemu rozvoju slovenského hospodárstva bude brániť nedostatok kvalifikovaných a skúsených pracovníkov. Zväz automobilového priemyslu zverejnil informáciu, že v najbližších štyroch až piatich rokoch sa v automobilovom priemysle uvoľní asi 25- až 27-tisíc pracovných pozícií z dôvodu prirodzenej fluktuácie a odchodu do dôchodku. Odhaduje sa, že mladých kvalifikovaných pracovníkov, ktorí by mohli na uvoľnené pracovné pozície nastúpiť, bude len 5- až 7-tisíc. A pritom automobilový priemysel je jedným z ťahúňov slovenskej ekonomiky," povedal Ondruš.

Nová výrobná linka v závode Nestlé

Projekt, ktorý vznikol v Prievidzi, pomáha nielen potravinárskej fabrike, ale pomáha aj riešiť problém nezamestnanosti mladých ľudí. Najohrozenejšiu skupinu tvoria mladí ľudia medzi 15. a 24. rokom, na Slovensku je v tejto skupine až 30-percentná miera nezamestnanosti. V samotnej Prievidzi dosahuje nezamestnanosť asi 13 percent, ako však upozornila primátorka Prievidze Katarína Macháčková, nezamestnanosť mladých ľudí je viac ako 30 percent. Nie je to však iba problém Slovenska, ale celej Európy. Europoslankyňa Jana Žitňanská hovorí o alarmujúcich číslach, v Európskej únii je okolo sedem miliónov mladých nezamestnaných. "Projekt nie je charitou, spoločnosť Nestlé si pripravuje vlastných schopných zamestnancov, ale je to spôsob, ako znížiť nezamestnanosť, a preto by sa mal rozšíriť aj na ďalšie školy," myslí si Jana Žitňanská.

Prievidzský závod Nestlé zamestnáva asi 600 ľudí. Vyrába zhruba 550 rôznych kulinárskych výrobkov pod značkou Maggi a Carpathia. Produkcia predstavuje vyše 18 800 ton ročne pre maloobchod a reštaurácie. Dve tretiny výroby idú na export do 30 krajín sveta. V Českej republike Nestlé vyrába v závodoch Zora Olomouc a Sfinx Holešov čokoládové výrobky a cukrovinky. V súčasnosti v prievidzskom závode inštalujú výrobnú linku na nový produkt - papier na pečenie Papyrus. Je to unikátny výrobok, na papieri je nalisovaná zmes bylín a korenín, mäso sa v ňom dá piecť bez oleja. Na trh sa tento výrobok

dostal pod názvom Nápady šľavnatý steak.

Rok po: Nekalé obchodné praktiky v potravinárstve

(26.02.2015; www.euractiv.sk; euractiv.sk, , s. -; Redakcia)

V júni 2014 označila Európska komisia združenie Supply Chain Initiative ako jeden z vhodných nástrojov na predchádzanie nekalým obchodným praktikám. Nezáväzná platforma nedávno zhodnotila rok svojej práce.

Minulý rok viacero členských štátov EÚ, vrátane Slovenska, naznačilo záujem o celoeurópsku legislatívu na predchádzanie nekalým obchodným praktikám vo vzťahu predajcov a potravinárov.

Komisia ich vo svojom oznámení odkázala na dobrovoľnú iniciatívu dodávateľského reťazca (Supply Chain Initiative/SCI) a zákonnú úpravu nenavrhol.

"Sme presvedčení, že dobrovoľná implementácia je tou správnou cestou. SCI umožňuje, aby sa osvedčené praktiky dostali z Bruselu k správnym radám podnikov a následne k predávajúcim a ku kupujúcim. Ponúka rýchly, nákladovo efektívny a menej konkurenčný mechanizmus na podporu dobrých praktík ako základ pre obchodné vzťahy," hovorí generálny riaditeľ asociácie EuroCommerce Christian Verschueren.

EuroCommerce stojí za Supply Chain Initiative spoločne s ďalšími šiestimi veľkými potravinárskymi združeniami (FoodDrinkEurope či EuroCoop). Za 14 mesiacov od vyhlásenia iniciatívy získali do svojich radov 160 väčších a stredných podnikov a na vstup vyzývajú ďalšie.

Mnohí prvovýrobcovia považujú dopady podobných dobrovoľných akcií za iluzórne. Naďalej preto naliehajú na sprísňovanie domácej zákonnej úpravy. Podľa EuroCommerce by mali s vyvedením negatívnych záverov počkať, až kým nebude celý mechanizmus plne funkčný.

Nepomer zastúpených strán

V niektorých krajinách sa do SCI zapojili aj poľnohospodárske organizácie, no tvoria len nepatrný zlomok účastníkov (asi 6 %). Tvorcovia dobrovoľnej platformy v prvej výročnej správe tvrdia, že o jej efektívite je predčasné hovoriť.

Európska komisia v júli 2014 poznamenala, že bez účasti podnikov s veľkou vyjednávacou silou nebude riešenie neférových obchodných podmienok možné. K zásadám SCI sa však prihlásili aj medzinárodné reťazce ako Ahold, Auchan, Carrefour, Kaufland, Lidl či Tesco.

Malí výrobcovia naopak so zapojením sa váhajú. Obchodné vzťahy v potravinárstve pritom charakterizuje najmä veľký počet malých firiem na strane ponuky.

Súčasťou výročnej správy SCI je aj prieskum spokojnosti. 73 % respondentov je s fungovaním organizácie spokojných. 32 % zapojených už zaznamenalo isté zlepšenie v dodávateľských vzťahoch.

Pozadie

Európska komisia definuje nekalé obchodné praktiky (UTP's) ako postupy, ktoré sú jednostranné, "hrubo sa odchyľujú" od pravidiel obchodného rokovania a sú v rozpore s dobrou vierou a poctivým konaním.

Takýmto konaním môže byť neochota zaznamenať základné obchodné podmienky v písomnej podobe, spätné jednostranné zmeny nákladov, ceny výrobkov alebo služieb, presun neoprávnených alebo neprimeraných rizík na druhú zmluvnú stranu, prípadne jednostranné ukončenie obchodného vzťahu bez výpovednej lehoty.

Lovčickému mlieku sú Žiarčania verní: Pozrite, koľko litrov si denne odnesú z automatu!

(26.02.2015; www.ziar.dnes24.sk; Žiar, , s. -; Barbara Dallosová)

Možnosť „načapovať“ si mlieko priamo z neďalekého poľnohospodárskeho družstva si obyvatelia obľúbili. Takzvaný mliekomat stojí pred druhou základnou školou. Výdaj sa počíta v stovkách litrov.

Poľnohospodárske družstvo (PD) Lovčica-Trubín predá vo svojom mliečnom automate, ktorý sa nachádza v Žiari nad Hronom, denne približne 300 až 400 litrov kravského mlieka. Okrem mlieka v ňom ponúka aj ďalšie mliečne výrobky.

Podľa predsedu predstavenstva PD Lovčica-Trubín Mariána Pavlu je o tieto výrobky rovnaký záujem ako aj po minulé roky. Ako ďalej uviedol, ceny mlieka a mliečnych výrobkov sa tento rok nezvyšovali. Produkcia družstva sa podľa jeho slov drží na rovnakej úrovni. „Vyrábame stále približne rovnako, aj mlieka aj výrobkov z neho,“ dodal Pavla.

V súčasnosti PD Lovčica-Trubín ponúka približne 15 druhov mliečnych výrobkov, okrem mlieka sú to aj jogurty, smotana, maslo či syry a bryndza. Kompletný sortiment výrobkov ponúka družstvo vo svojej družstevnej predajni. Distribuuje ich pravidelnými rozvoznými linkami aj do predajní, škôl a škôlok či stravovacích zariadení v regióne.

Farmárske trhy v Bystrici: Dajú si u nás repete? Zistili sme to!

(23.02.2015; www.bystrica.dnes24.sk; Bystrica, , s. -; Jakub Forgács)

Možnosť nakúpiť si čerstvé ovocie, zeleninu, pečivo, či mäso priamo od pestovateľov a výrobcov na farmárskych trhoch ocenili viacerí Bystričania. Dajú si tieto trhy pod Urpínom repete? Zistili sme to!

Farmárske trhy v Banskej Bystrici fungovali od apríla 2014 a to každú sobotu od 7:00 do 13:00. Rozprestierali sa na Námestí Štefana Moysesu. Obchodníci na nich ponúkali tradičné a čerstvé pochúťky, medzi ktorými nechýbali napríklad čerstvé výrobky od pekára, sezónna zelenina a ovocie, mäso i údeniny, ale trebárs aj koláče a sladkosti. Od 1. októbra 2014 sa však farmárske trhy skončili v celom stredoslovenskom okruhu.

Dôvodom zrušenia bolo podľa konateľa spoločnosti Farmárske trhy Vladimíra Novotného to, že na trhoch bolo málo predajcov. Tí si podľa jeho slov našli iné miesta na predaj z dôvodu zmien v zákone, týkajúcich sa predaja na trhoviskách. Zisťovali sme však, či farmárske trhy zavítajú pod Urpín tento rok opäť.

Pre tých, čo si ich minulý rok obľúbili, tu však nie sú dobré správy. "Pre malý záujem sa s farmárskymi trhmi v Banskej Bystrici v roku 2015 zatiaľ nepočíta a rovnako aj v celom stredoslovenskom okruhu," povedal pred Bystrica 24 Ivan Počinek zo spoločnosti Farmárske trhy. Ako doplnil, dôvodom je, že reakcia obyvateľstva bola nepostačujúca, pre predajcov bol teda predaj na trhoch nerentabilný a tým pádom sa odhlasovali a nemalo zmysel, aby u nás tento rok boli trhy.

Situácia v sektore zeleniny 2010 - 2013

(25.02.2015; Rolnícke noviny; č. 09, Téma týždňa , s. 13; Ing. EVA MERA VÁ)

Situácia v sektore zeleniny 2010 - 2013 Situácia v zeleninárstve na Slovensku nie je priaznivá. Domáca produkcia nestačí pokryť spotrebu, preto sme nútení zeleninu dovážať. Dovážame aj tie druhy, ktoré si vieme vypestovať doma a dokonca sú chutnejšie ako z dovozu.

Orná pôda využitá na pestovanie zeleniny v roku 2010 zaberala 13-tis. ha, čo tvorilo jedno percento z plochy spôsobiléj na osev. O štyri roky neskôr zaberala 6,6-tis. ha, čo je 0,5 percenta z plochy spôsobiléj na osev. Do roku 2010 bol vývoj zberových plôch zeleniny (okrem zeleniny pestovanej na ornej pôde je do zberových plôch zarátaná aj plocha samozásobiteľov zeleniny) nejednoznačný, nárast zberovej plochy sa striedal s jej poklesom. Od roku 2010 rozmer zberovej plochy každoročne klesal. V priemere za posledné štyri roky zaberala zberová plocha zeleniny 29 595 ha. V roku 2013 klesla oproti roku 2010 o 7,3 percenta.

Stratili sme sebestačnosť

Vývoj produkcie zeleniny za ostatné štyri roky nekopíroval priebeh zberových plôch. Bol nerovnomerný, čo bolo zapríčinené zvýšenou hektárovou úrodou jednotlivých druhov zeleniny. Na Slovensku sa pestuje hlavne kapusta, ktorá tvorila v priemere 18 percent z celkovej produkcie. Jej hektárová úroda za posledné štyri roky vzrástla o 4,32 t/ha na 15,65 t/ha. Hlavným druhom zeleniny pestovanej u nás je plodová zelenina, zaberá v priemere 35 percent celej produkcie zeleniny. Druhým najviac pestovaným druhom je hlúbová zelenina (28 percent), nasleduje koreňová zelenina (15,7 percenta) a cibuľová zelenina (11 percent.) Listová a struková zelenina tvoria podiel pod dve percentá. V roku 2002 sme stratili sebestačnosť v pokrytí spotreby. Domáca produkcia pokrýje spotrebu zeleniny v priemere na 81 percent. Ostatná spotreba je pokrytá zeleninou z dovozu.

Spotreba hlboko pod odporúčanou úrovňou

Čo sa týka spotreby zeleniny, odporúčanú dávku 127,9 kg na osobu za rok zďaleka nedosahujeme, spotreba zeleniny v roku 2013 bola 74,9 kg na osobu. I keď sa spotreba zeleniny zvýšila, je stále hlboko pod úrovňou odporúčanej dávky. Pre porovnanie, podľa údajov OECD, najvyššie množstvo zeleniny na osobu zo štátov EÚ spotrebujú Íri (95,4 kg), Belgičania (84 kg) a Briti (73 kg). Najmenej zeleniny sa zje v Nemecku (40,6 kg) a v Slovinsku (40,9 kg). Podľa údajov z roku 2013 sa najvyššej spotrebe tešili rajčiaky (17,8 percenta z celkovej spotreby zeleniny), kapusta (15,1 percenta), mrkva (11,1 percenta), a cibuľa (8,4 percenta). Najmenej sa spotreboval špenát (0,4 percenta), cesnak, hrach (po 0,8 percenta) a fazuľa (0,7 percenta). Ceny výrobcov zeleniny u jednotlivých druhov stúpili s výnimkou štyroch druhov: karotky bez vňate, cibule s vňaťou, kalerábu bez vňate a šalátu hlávkového. Najviac posilnila cena papriky zeleninovej (+40,8 percenta) a najmenej (+0,7 percenta) kalerábu s vňaťou.

Záporné saldo

V zahraničnom obchode so zeleninou má Slovensko dlhodobé záporné saldo a tak to bolo aj za ostatné štyri roky. Dovoz vysoko prevyšuje vývoz. Domáca produkcia sa často nemôže uplatniť na domácom trhu kvôli cenám a tiež pre neschopnosť zásobovať obchodné reťazce čerstvou zeleninou počas celého roka. Čo sa týka dovozu jednotlivých druhov zeleniny, v priemere za posledné štyri roky sa v najväčšom objeme dovážali na Slovensko paradoxne tie druhy, ktorým sa u nás najviac darí: uhorky, kapusta, rajčiaky, cibuľa a mrkva. Zelenina sa dovážala prevažne z Poľska, Českej republiky, Holandska, Nemecka, Španielska, Maďarska a Talianska. Vo vývoze zeleniny dominujú rajčiaky a cibuľa. Vývoz zeleniny smeroval hlavne do Českej republiky, Maďarska a Rakúska.

Ako zvládnuť reprodukciu dojníc v praxi?

(25.02.2015; Roľnícke noviny; č. 09, Živočíšna výroba, s. 22; Redakcia)

Ako zvládnuť reprodukciu dojníc v praxi? Medzi témy tohtoročnej zimnej série prednášok spoločnosti SCHAUMANN SLOVENSKO spol. s.r.o. patrila nielen problematika silážovania, ale aj otázky produkčného zdravia a reprodukcie dojníc.

Na seminári odznelo viacero podnetných a užitočných informácií pre chovateľov hovädzieho dobytku. Pokúsili sme sa preto aspoň stručne spracovať niektoré z nich, ktoré by mohli inšpirovať k úspešnej chovateľskej práci.

Bez teľaťa niet mlieka

V prednáške na tému "Bez teľaťa niet mlieka, alebo ako zvládnuť reprodukciu v praxi", sa Ing. Marian Nagy, poradca SCHAUMANN SLOVENSKO spol. s.r.o. zamýšľal na tým, aká je vlastne hodnota teľnosti. "Pre nás zooteknikov znamená teľnosť aj akúsi morálnu hodnotu. Za relatívne málo peňazí dostaneme naspäť obrovskú hodnotu. Keďže vidíme aj trochu ďalej, vieme, že pri úspešnej teľnosti o 9 mesiacov bude vďaka nej dostatok teliat i mlieka. Cena teľnosti z pohľadu ekonóma vychádza zvyčajne z toho, aké mal náklady na teľnosť - cena inseminačnej dávky sa pohybuje okolo 15 eur (špičkový býk 30 eur), cena za úkon inseminátora cca 5 eur, potvrdenie teľnosti (cca 2,50 eur na kus). Ak sa na prvý raz podarilo dostať kravu do teľnosti, náklady boli 20 až 25 eur, ak na druhý raz, náklady na teľnosť boli 40 až 50 eur. Ak sú náklady 20 alebo 50 eur, aká je potom hodnota samotnej teľnosti?," pýta sa skúsený odborník. Ako uviedol, pri zvyšovaní počtu kráv na farme máme viacero možností - buď z vlastných radov, čo je zdĺhavé, alebo nakúpiť vysokoteľné jalovice. "Cena zdravej prvôtky, ktorá už nadobila okolo 9-tisíc litrov mlieka a má "našliapnuté" na 10-tisíc litrov mlieka, je v 5. mesiaci teľnosti, by sa mohla pohybovať okolo 1 500 eur. Avšak taká istá krava, takisto v 250. laktáčnom dni, je zdravá, ale nie je teľná - má hodnotu len ako jatočné zviera, cca 600 eur. Ak teda počítame rozdiel (ktorý predstavuje stav teľnosti) je to až 900 eur. Možno teda s určitou nadsádzkou povedať, že hodnota teľnosti je takáto veľká. Z tohto pohľadu je máloktorý biznis tak vysoko efektívny ako reprodukcia," konštatoval Marian Nagy.

Prečo reprodukcia nefunguje?

Odborník poukázal na tri hlavné oblasti, ktoré sú dôvodom, prečo reprodukcia v praxi nefunguje. V prvom rade je to negatívna energetická bilancia (ketóza alebo zmena kondičného skóre chudnutie), ďalej akékoľvek zdravotné problémy, najmä v popôrodnom období a nakoniec detekcia ruje, resp. správne načasovanie inseminácie - teda vedieť odhadnúť, ktorá krava je v ruji a kedy je ten správny moment na pripustenie. "Som presvedčený o tom, že to bude stále väčší problém z viacerých dôvodov: neustále sa zvyšuje produkcia a s ňou sa skracujú prejavy ruje, a taktiež sa zväčšuje koncentrácia zvierat na farme. Napríklad na Slovensku je najväčšia koncentrácia zvierat v celej Európe - na jednu farmu u nás pripadá až 253 kráv. Ďalší z dôvodov je tiež snaha znižovať počty zamestnancov na farme," konštatoval odborný poradca.

Negatívna energetická bilancia

"Ak dojnice po pôrode chudnú, je to normálne a fyziologické. Ak krava mala napríklad pri pôrode kondičné skóre 3,5 a po pôrode schudla na 3, možno povedať je to v poriadku. Z hľadiska reprodukcie nastáva problém, ak schudne o viac ako jedno kondičné skóre (BCS > 1), čo je najčastejšia a najväčšia príčina toho, že krava v neskoršom období nezabrezne. Ide o zviera, ktoré je pravdepodobne už v klinickej ketóze," hovorí odborník. Ako dodáva, medzi klinické prejavy ketózy patria pokles produkcie, chudnutie, apatia, znížená chuť do žrania. Ak napríklad kravy schudnú na kondičné skóre 2, až 40 % takýchto dojníc nebude ovulovať. Mnohé takéto zvieratá sa síce postupne rozožerú, priberú, ale v každom prípade ich šanca ostať teľnou klesá. Subklinickú ketózu zvyčajne na prvý pohľad nie je vidieť. Kravy v tomto prípade majú zvýšený obsah ketolátok (acetón, acetoacetát, BHBA) v krvi, mlieku, moči, obvyčajne od 1,2 do 3 mmol/l (nad 3 zvyčajne kritická hladina) bez klinických prejavov ketózy. Najdôležitejším krokom pre liečbu je detekcia. Používa sa klasický ketotest (z mlieka), ktorý je rýchly, praktický, avšak do určitej miery subjektívny. Digitálny prístroj (z humánnej medicíny na meranie hladiny glukózy) - test na meranie hladiny ketolátok v krvi pomocou testovacích prúžkov umožňuje merať z kvapky krvi (od 0 - 1,2 zdravé zviera, 1,2 - 3 subklinická ketóza, nad 3 - klinická ketóza). Steatóza pečene, ktorá je vnímaná ako častý zdravotný problém u dojníc, úzko súvisí s ketózou, resp. s chudnutím po pôrode. Podobný rýchly farmový test na meranie hladiny vápnika (subklinickej hypokalcémie) zatiaľ, žiaľ, neexistuje. Aké sú možnosti? "Kravy sú zázračné zvieratá a vydržia neskutočne veľa. Veľká časť kráv sa zo subklinickej ketózy (SCK) dostane. Ale za akú cenu? V každom prípade na úkor produkcie, resp. reprodukcie v danej laktácii. Krava v takomto prípade potrebuje, aby ste jej podali glukoplastické látky. U takto liečených kráv stúpla produkcia mlieka cca o 0,7 kg. Brakácia u neliečených kráv bola 2,1× vyššia. Pri neliečených krávach sa 1,6× častejšie vyskytla dislokácia slezu. Z liečených kráv 1,3× viac zabrezlo pri prvej inseminácii. Avšak celé je to najmä o príjme sušiny," zdôraznil Ing. Marian Nagy a dodáva, že dôraz sa musí dávať aj na komfort, podstielanie, pohodu ležovísk, minimalizáciu tepelného stresu, prehustenie, priestor pri žľabe, dostatok vody, dostupnosť krmiva, stres či kvalitu krmív. "Som presvedčený o tom, že ketóza je najzávažnejšie ochorenie v chovoch dobytká a súvisí s mnohými ďalšími zdravotnými poruchami dojníc na farme. Vyššie riziko SCK je napríklad pri paréze, dlhom medziobdobí, vysokom kondičnom skóre a v prípadoch ako je mastitída, metritída krívanie či dislokácia patlí

táto súvislosť aj recipročne. Príjem sušiny 2 až 3 týždne pred pôrodom fyziologicky klesá. Ak však príjem klesne pod 12 kg, nastáva vážny problém - kravy môžu mať problém s ketózou už pred pôrodom. To, čo možno urobiť pre zvýšenie príjmu energie na začiatku laktácie, je zaviesť opatrenia, ktoré zvyšujú príjem sušiny a najmä zvýšiť kvalitu objemových krmív. Do určitej miery si môžeme pomôcť krmivými aditívami - kŕmenie niacínom pred otelením znižuje hladinu BHBA v krvi (Rindavit lakto, R. extra, VK plus), propylenglykol znižuje BHBA a zvyšuje koncentráciu glukózy (Ketosil), vitamín B12 zlepšuje energetickú bilanciu znížením mobilizácie tukového tkaniva (Tirsana). Kŕmne aditíva pomáhajú zlepšiť príjem krmiva, zabezpečia vyšší prísun energie, zvýšenie hladiny krvného cukru, cielený prísun vitamínu B, podporu metabolizmu či zníženie zaťaženia pečene," uviedol špeciálny poradca.

Nielen rizikové kravy

Podľa slov odborníka, približne 50 percent kráv má počas tranzitného obdobia jedno alebo viac ochorení. To, čo možno v tomto smere urobiť, je aktívne vyhľadávať (diagnostikovať) tieto zdravotné problémy. Takto môžeme zasiahnuť včas, kým problém nie je závažný, prípadne môžeme predísť tomu, aby sa k problému pridružila ďalšia - sekundárna diagnóza. Zo všetkých ochorení má práve ketóza najväčší dopad na reprodukciu. Hygiena, resp. trpezlivý a šetrný prístup pri samotnom pôrode by mali byť samozrejmosťou. "Čo sa týka popôrodnej kontroly, v tomto smere majú naše farmy nevyužitý obrovský potenciál. Je známe, že popri Kanade a USA je Izrael ďalšou krajinou, ktorá je v produkcii a ekonomike výroby mlieka najďalej. Yoram Shpiner je renomovaný izraelský poradca, ktorý navštívil viaceré farmy dojníc vo východnej Európe. Keď som sa ho opýtal, v čom vidí najpodstatnejší rozdiel medzi farmami v Izraeli a u nás, jeho odpoveď bola jednoznačná: "V Izraeli má každá farma svoj štandardný popôrodný protokol. Samozrejme nie každá farma úplne rovnaký, prispôbujeme si ho na základe svojich možností a priorit, ale všetci kontrolujeme všetky kravy. Náš prístup je proaktívny. Na rozdiel od vás, kde sa detailne zaoberáte len kravami, ktoré sú rizikové, alebo už vážne choré," citoval Marian Nagy a dodal: "Nepochybujem, že mal pravdu". Na farme v Kočíne Hlavný zooteknik Ing. Stanislav Puvák informoval o riadenej reprodukcii na modernej farme Poľnohospodárskeho výrobného a obchodného družstva (PVOD) Kočín. Čo zasvätenejší vedia, že družstvo dlhodobo patrí medzi najlepších chovateľov holsteinských i slovenských strakatých dojníc na Slovensku, má moderný chov i špičkové technológie. "Rozmýšľali sme nad tým, ako zmeniť systém. Spoliehali sme sa na prírodu. Prvých 120 dní sme čakali na prirodzenú ruju. Postupne sme znížili "čakaciu dobu" na 70 dní. Vyšetrenie sme robili palpačne na 55. deň po inseminácii. Napriek tomu, že sme inseminovali pomerne úspešne (50-percentné zabrezávanie), neboli sme schopní dosiahnuť dostatočný počet teľných dojníc na farme," uviedol Stanislav Puvák. Pre veľký počet dojníc na farme sa bežné systémy klasickej reprodukcie ako sú sledovanie a vyhľadávanie ruje nedá v podstate zvládnuť, je nevyhnutné fungovať na základe kvalitného synchronizačného postupu podloženého perfektným softwareom. "Dôležité je zväziť možnosti farmy - koľko kráv sa v chove nachádza, aké sú možnosti fxácie a podobne. Inseminátor u nás dostáva za teľnosť 6,70 eur, bez ohľadu na to, či ju zistí na prvý alebo tretí raz. Mal by to byť spoľahlivý a zodpovedný človek a malo by byť v jeho záujme, aby sa mu to podarilo čím skôr. Inseminátor pri našom systéme vykoná 90 percent inseminácií v priebehu dvoch dní. Nedávame zistiť na sonograge pri 110. laktačnom dni, prečo krava "nebehá" alebo prečo nie je teľná, ale to, či je teľná. Taktiež treba vybrať vhodný protokol a bez vymýšľania ho dodržiavať," zdôraznil skúsený zooteknik. Pre zvýšenie počtu inseminovaných kráv po otelení a efektívnosti inseminácie sa používajú synchronizačné, resp. resynchronizačné protokoly. Dôležité je zistiť, ako a kedy je dojnica pripravená k prvej postpartálnej inseminácii, to znamená, detekovať ruju, poprípade použiť Ovsynch alebo Presynch protokol. Pokiaľ plemennica nezabrezne, záleží na tom, kedy sa bude inseminovať druhýkrát. Druhým krokom je detekcia ruje, prípadne použitie resynchronizačného protokolu. "Zo systému treba vyťažiť čo najviac. Samozrejmosťou je kvalitná výživa, ale aj ošetrovanie paznechtov a priebežná kontrola kráv. Naším cieľom je: status jalová čo najskôr zmeniť na status pripustená," konštatoval odborník.

Zaužívaný systém

Podľa slov Stanislava Puváka, na farme funguje určitý zaužívaný systém, ktorý sa im osvedčil. V pondelok sa robí "vyšetровка", aplikácia hormónov u dojníc a popôrodná kontrola v rozdoji. V utorok vyšetrujú a aplikujú hormóny u jalovic na ďalšej farme a tiež paznechtujú kravy zistené z pondelka. V stredu uskutočňujú popôrodnú kontrolu v rozdoji, pripravujú kravy na zasušenie (upravujú im paznechty) a aplikujú supergestran (SG) u dojníc. Vo štvrtok inseminujú dojnice. Robí sa zasušenie a presun medzi skupinami a aplikuje sa SG jaloviciam. V piatok sa inseminujú jalovice a robí sa popôrodná kontrola v rozdoji, paznechtovanie a presun jalovic. V sobotu a nedeľu sa dobieha to, čo sa cez týždeň nestihlo. Hlavný zooteknik poukázal na pár ukazovateľov, ktoré sa na farme postupne menili. Medziobdobie (obdobie medzi dvoma za sebou nesledujúcimi oteleniami) bolo predtým 426 dní, teraz 384 dní. Insemináčny index (číslo udávajúce, koľko inseminácií je potrebné uskutočniť, aby sa dosiahla teľnosť) bol 2,33, teraz 1,78. Servis perióda (obdobie od otelenia po oplodnenie) mala dĺžku 146 dní, teraz 104 dní. Percento po prvej inseminácii bolo 35 %, teraz 52 %. Percento teľných kráv v stáde dosahovalo 43 - 46 %, v súčasnosti je 50 - 52 %. Medzi výhody tohto systému považuje stabilizáciu prác na farme, menej stresu pre personál aj pre dojnice, absolútny prehľad o dojniciach, možnosť brakovať na úžitkovosť, možnosť brakovať na výskyt ochorení, skrátenie medziobdobia - zvýšenie úžitkovosti, skrátenie doby zasušenia a ušetrené náklady na

jalové krmne dni. O 42 dní bolo skrátene medziobdobie (42 x 7 Eur = 294 Eur/ks x 750 ks = 220 500 Eur). Suma 220 500 Eur predstavuje ušetrené náklady.

Štedré dotácie pre exministra Uhliarika: Státisíce na viniči!

(24.02.2015; www.pluska.sk; , , s. -; Plus JEDEN DEŇ/VERONIKA PITTNEROVÁ)

Práca poslanca mu nestačí? Manželka poslanca KDH a exministra zdravotníctva Ivana Uhliarika vlastní spoločnosť na výrobu vína a s prácou jej ochotne pomáha aj samotný poslanec. Ten má chodiť po Slovensku a hotelom aktívne ponúkať vínny mok. A aby toho nebolo málo, poslancova manželka dostala z Pôdohospodárskej platobnej agentúry nenávratný finančný príspevok pol milióna eur.

Manželka Ivana Uhliarika Gabriela Uhliariková vlastní spolu s bratom firmy WINTERBERG Skalica, s. r. o., a Vinapo, s. r. o., ktoré sa venujú výrobe a predaju vína. Jej výrobky dobre poznajú aj v parlamente, kde si ho na vianočný večierok objednali Uhliarikovi kolegovia z KDH. V súvislosti s chladivým mokom sa však čoraz častejšie začalo hovoriť, že vínu sa má aktívne venovať aj sám poslanec, ktorý dokonca chodí po regiónoch a ponúka ho hotelom. Tieto informácie však Uhliarik odmieta.

"Pomôžem im niekedy vo vinohrade, keď si chcem vyčistiť hlavu, aj pijem ich víno, to priznám, ale nie je to tak, že by som sa dal ja na podnikanie. Jedine, že poviem kamarátom a donesiem im vzorku, ale to je všetko," povedal Uhliarik.

V hoteloch ho poznajú

Inak to vidí manažér hotela Maroš Badáň v Dolnom Kubíne. "Pán Uhliarik bol u nás, máme tri hotely a ponúkal nám vína. A dokonca aj nakupujeme to víno," povedal Badáň.

Poslanec si na jeho meno spomenul, ale vraj víno v Dolnom Kubíne len ochutnával. "Nie, to je hlúposť. Pána Badáňa poznám, boli sme spolu niekoľkokrát, bol som účastníkom jeho ochutnávky, ktorú organizoval," bránil sa Uhliarik.

Manažér si však za svojím stojí a s Uhliarikom si o objednávkach niekedy aj telefonujú. "Aj mi voláva, keď ide sem smerom na Oravu, že nám vie niečo doniesť," povedal Badáň.

Štedré príspevky

Firmy WINTERBERG Skalica a Vinapo sa okrem vín môžu pochváliť aj štedrým príspevkom od Pôdohospodárskej platobnej agentúry. Obe firmy totiž počas decembra a januára dostali nenávratný finančný príspevok spolu 474-tisíc eur.

Akkoľvek angažovanie poslanec odmieta. "Nie, to si oni vybavili. Firma je firma a stará sa o seba. Ja maximálne pijem víno a to je všetko," zakončil poslanec.

Podľa Gabriela Šípoša z Transparency International Slovensko by sa však poslanec nemal angažovať pri predaji. "Z pohľadu zákona je to v poriadku, ale je tam otázka na pána poslanca, či je naozaj na správnom mieste, že má toľko času, aby ponúkal víno," povedal Šípoš.

Prepad britského poľnohospodárstva

(24.02.2015; www.euractiv.sk; euractiv.sk, , s. -; Redakcia)

V roku 2040 bude v Británii polovica potravín z dovozu. Zástupcovia farmárov preto apelujú na posilnenie investícií do výskumu a vývoja.

Pokles výkonnosti britského poľnohospodárstva je "znepokojivý a alarmujúci", informuje Národný zväz farmárov (National Farmers Union/NFU). Vo svojej včerajšej správe uvádza, že krajina postupne stráca schopnosť sama sa užiť. Do roku 2040 klesne potravinová sebestačnosť zo súčasných 60 % na 53 %.

"Budúca vláda sa musí jednoznačne rozhodnúť, či potravinovú bezpečnosť zverí do rúk nestabilných svetových trhov alebo britskému poľnohospodárstvu," povedal predseda zväzu Meurig Raymond.

Poľnohospodárstvo zamestnáva vo Veľkej Británii asi 3,5 milióna ľudí. Na ďalšie spracovanie ročne dodá suroviny za 132 miliárd eur (97 mld. ?).

"Narastajúci obchodný deficit na trhu s potravinami a nápojmi teda nie je znepokojujúci iba z hľadiska bezpečnosti potravín, ale má tiež významné dopady na zamestnanosť a všeobecné zdravie ekonomiky," tvrdí podpredseda NFU Guy Smith.

Meurig Raymond pre Financial Times vysvetlil, že potravinová sebestačnosť je skôr barometrom produktivity, než dogmou či snahou o obmedzovanie dovozu. Británia ešte v 80. rokoch vyrábala 80 % potravín na domácom trhu.

Trend sa dá zvrátiť

Predstavitelia farmárov veria, že napriek 30-ročnému poklesu má krajina potenciál na 85 % sebestačnosť. Od roku 2007 neustále klesajú aj investície do výskumu a vývoja v agrárnom sektore. Opačný trend by mohol zvrátiť aj negatívnu tendenciu pri potravinovej sebestačnosti. Briti pritom poukazujú na susedné Írsko kde vláda viac mieri na stimuláciu sektoru.

Poľnohospodári cítia veľkú podporu verejnosti. Domáce potraviny preferuje v supermarketoch asi 85 %

zákazníkov. Dodávajú však, že aj ich spotrebiteľské správanie diktuje najmä cena.

Majú tiež obavy z prípadného vystúpenia z Európskej únie, no príliš s ním nepočítajú. Londýn sa by mal podľa vedenia zväzu viac angažovať do diskusií o reforme Spoločnej poľnohospodárskej politiky. V opačnom prípade by žiadajú politické strany o prezentáciu alternatívneho systému financovania.

Ekonomicko-právne správy

Novela zákona o dani z príjmov od 1. 1. 2015 (II.)

(25.02.2015; Roľnícke noviny; č. 09, Na voľný čas, s. 29; Ing. DAGMAR PIRŠELOVÁ)

Pokračujeme v uvedení hlavných zmien, ktoré vyplývajú z novelizovaného zákona o dani z príjmov (ZDP), s účinnosťou od 1. januára 2015, ktoré sa týkajú oblasti zdaňovania príjmov zo závislej činnosti. Zmeny vyplývajú zo zákona č. 333/2014 Z. z., ktorý k uvedenému dátumu novelizoval ZDP.

Od dane oslobodené príjmy

a) Medzi príjmy zo závislej činnosti, ktoré sú od dane oslobodené, sa doplnilo nepeňažné plnenie formou produktov vlastnej výroby poskytnuté od zamestnávateľa, ktorého predmetom činnosti je poľnohospodárska výroba (ide o poľnohospodársku prvovýrobu - pozri poznámku č. 24 v ZDP), najviac však v úhrnej výške 200 eur ročne od všetkých zamestnávateľov. Ak takto vymedzené nepeňažné plnenie túto hodnotu presiahne, do základu dane sa zahrnie len plnenie nad takto ustanovenú sumu. Predmetnú hodnotu (200 eur) bude sledovať každý zamestnávateľ samostatne a po skončení roka sa prípadné prekročenie vysporiada so zamestnancom (dodaní). Úhrn týchto príjmov (od dane oslobodených a zdaniteľných, ak v úhrne budú vyššie ako 200 eur) zamestnávateľ uvedie do potvrdenia o zdaniteľných príjmoch zo závislej činnosti, ktorého vzor pre rok 2015 vydalo Finančné riaditeľstvo SR na internetovej stránke (www.fnancnasprava.sk). b) Medzi príjmy od dane oslobodené bolo zaradené aj nepeňažné plnenie poskytnuté lekárom a zdravotníckym zamestnancom v súvislosti s ich povinným sústavným vzdelávaním. Súčasne bolo ustanovené, že sa za takéto plnenie nepovažuje hodnota stravy, ubytovania a dopravy poskytnutá v súvislosti s týmto vzdelávaním. Toto daňové oslobodenie má však v podstate význam len pre lekárov, ktorí sú samostatne zárobkovo činnými osobami. U lekárov, ktorí sú zamestnancami (týka sa to aj spoločníkov s.r.o., ktorí sú na daňové účely rovnako považovaní za zamestnancov) je bezvýznamné, pretože u zamestnancov všeobecne sú sumy na doškoľovanie od dane oslobodené, bez ohľadu na to, či ide o povinné alebo nepovinné, ako aj cestovné náhrady s tým súvisiace (v rámci pracovných ciest) a poskytovanie stravovania v nepeňažnej forme. Napriek uvedenému budú mať poskytovatelia predmetných vzdelávaní povinnosť oznamovať daňovým úradom po skončení štvrťroka hodnotu týchto plnení za všetkých lekárov a lekárom je ustanovená povinnosť zaplatiť z nich štvrťročne daň a predložiť na povinných tlačivách oznámenie o odvedení tejto dane a výške plnení od jednotlivých inštitúcií. Keďže u zamestnancov ide o plnenia, ktoré sa nemajú zdaňovať, ide tu o nezrovnalosť zákona, ktorú bude potrebné riešiť. (Dokončenie nabudúce)

Slováci robia za menej ako 500 eur mesačne. Tempo rastu miezd sa spomaľuje

(23.02.2015; www.aktuality.sk; Aktuality.sk, 06:00, s. -; Andrea Mačošková, Aktuality.sk)

Najmenej zarábali vlani ľudia, ktorí pracujú na pozíciách v pomocných prácach, cestovnom ruchu, službách či administratíve. Podľa analytikov, mzdy budú rásť v tomto roku pomalšie a ceny tovarov a služieb sa budú postupne zvyšovať.

Priemerné zárobky

Priemerný plat na Slovensku v posledných rokoch medziročne rastie iba minimálne. Podľa prieskumu Platy.sk, vlani ľudia na Slovensku zarábali 887 eur v hrubom, čo je o dve percentá viac ako v predchádzajúcom roku. O niečo nižšie mzdy vyčísluje Štatistický úrad, podľa ktorého priemerný plat za posledné tri štvrťroky minulého roka dosiahol hranicu 837 eur (údaje za posledný štvrťrok 2014 budú zverejnené v marci, pozn. red.).

Vzhľadom k nízkej inflácii, rastu cien, si však ľudia mohli zakúpiť aj viac tovarov a služieb. Analytik Marek Gabriš z ČSOB si myslí, že produktivita práce a zvyšovanie miezd vo verejnom sektore by mohli naďalej zvyšovať mzdy, tempo sa ale spomaľí.

Pozitívny vývoj na trhu práce odráža k vyššej spotrebe domácnosti, ktorá by mala byť podľa rezortu financií v najbližšom období ťahúňom našej ekonomiky. Ak teda budú rásť mzdy, tak v tých odvetviach nášho hospodárstva, ktoré sú závislé od spotrebiteľského dopytu.

Polepšiť by si podľa analytičky Jany Glasovej z Poštovej banky mohli zamestnanci v oblasti

veľkoobchodu a maloobchodu, ale aj priemyselnej výroby či finančných a poisťovacích služieb. Komu mzdy porastú rozhodnutím vlády, sú štátni zamestnanci.

Odvodová úľava

V súčasnosti sa sakoľňuje nárast miezd v súvislosti s odvodovými úľavami na zdravotných odvodoch, ktoré vošli do praxe začiatkom tohto roka. Nižšie odvody platia pre všetkých, ktorí zarábajú v hrubom pod 570 eur mesačne.

Otázka úľav na zdravotných odvodoch má dve strany. Na jednej strane je prínosom pre nízkopríjmové skupiny obyvateľstva, ktoré si reálne nájdu na výplatnej páske o niekoľko eur viac. "Môže to byť jedným z motivačných faktorov pre nezamestnaných, ktorí váhajú, či sa im práca za minimálnu mzdu oplatí," hovorí Glasová. Zároveň dochádza aj k motivácii zamestnávateľov uzavrieť pracovný pomer, pretože aj ich náklady na prácu sa znížia.

Na druhej strane je však fakt, že plnú úľavu od zdravotných odvodov si zamestnanec aj zamestnávateľ môže uplatniť len do výšky minimálnej mzdy pracovníka. "To môže lákať niektorých zamestnávateľov k ponúkanému platu práve vo výške 380 eur, aby sa tak vyhli plateniu odvodov," zdôrazňuje analytička.

Najviac a najmenej

Popri tom, čo zarobia Slováci v priemere, vidieť jednotlivé rozdiely ale v samotných pracovných pozíciách. Za rok 2014 podľa Platy.sk najvyššie mzdy deklarujú ľudia, ktorí pracujú v manažmente, telekomunikáciách, technike či informačných technológiách, farmácii či manažmente kvality. Priemerný plat v týchto kategóriách je vyšší ako je tisíc eur mesačne.

Medzi top tri zarábajúcich patrí pozícia generálny riaditeľ s príjmom zhruba 4 600 eur, country manager s výplatom na účte do 4-tisíc eur a napokon ekonomický alebo finančný riaditeľ so zárobkom mierne nad 3-tisíc eur.

Na rozdiel od nich, najmenej zarábali vlni ľudia, ktorí pracujú na pozíciách v pomocných prácach, cestovnom ruchu, službách, administratíve a poľnohospodárstve.

Z desiatich najhoršie zarábajúcich pracovných pozícií na každej zarobia ľudia mesačne v hrubom menej ako 500 eur v hrubom. Najmenej spomedzi všetkých sledovaných pozícií zarobia ľudia, ktorí pracujú na pozíciách upratovačka, 411 eur mesačne.

Šancu zarobiť viac majú teda v praxi, ako približuje analytička úzko vyprofilovaní špecialisti, ktorých je na trhu nedostatok. Preto pri prácach, na vykonávanie ktorých postačuje stredné alebo základné vzdelanie, je ohodnotenie ešte nižšie. Kandidát zväčša nepotrebuje mať špecifické vedomosti na to, aby danú prácu mohol vykonávať. Čím vyššie však v pomyselnom mzdovom rebríčku postupujeme, tým vyššie sú aj nároky na naše schopnosti.

"Dôležitý je samozrejme vzťah medzi ponukou a dopytom na pracovnom trhu. Ak dopyt po určitých profesiách rastie a ponuka ho nestačí pokrývať, zamestnávateľia sú zväčša ochotní zaplatiť viac, ak potrebného špecialistu nájdu," dodáva Glasová.

Regionálne rozdiely

Najviac zarábali aj v roku 2014 ľudia, ktorí pracujú v Bratislavskom kraji. Priemerný plat bol v okolí hlavného mesta vlni 1 237 eur mesačne v hrubom. Vo výške zárobku za nim nasledoval Trnavský kraj s rozdielom takmer štyristo eur v mesačnom príjme. Do trojky, povedzme, dobre zarábajúcich spadá aj Košický kraj. Naopak Prešovský sa drží na poslednom mieste, zarába sa tam až o 38 percent menej ako v okolí Bratislavy.